

Sygn. akt II Ka 527/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Polańska-Seremet
Sędziowie:	SO Jacek Satko SO Rafał Wagnerowski (spr.)
Protokolant:	st.sekr. Irena Żyłka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej Andrzeja Leśniaka

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2014r.

sprawy M. K.

oskarżonego o przestępstwo z art.207§1kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Bochni

z dnia 21 października 2013 roku, sygn. akt II K 197/13

na podstawie art. 437 § 1 i § 2 kpk, art.438 pkt 1 i 4 kpk, art. 624 § 1 kpk:

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla jego ust. III i IV,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy i zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze

III. na mocy art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokatów R. H. i M. B. kwoty po 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem odpowiednio kosztów obrony z urzędu oraz zastępstwa prawnego za II instancję.

Sygn. akt II Ka 527/13

UZASADNIENIE

M. K. został oskarżony o to, że: w okresie od 25 października 2011 roku do 16 czerwca 2012 roku w N., pow. (...), znęcał się psychicznie nad swoją żoną K. K. w ten sposób, iż bez istotnego powodu wszczynał awantury, w trakcie których poniżał w/w, wyzywał słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, zabraniał kontaktów towarzyskich z bliskimi i rodziną, prowokował do kłótni i innego zachowania poprzez ciągle dokuczanie i docinki słowne, narzucał jej styl życia,

wyrzucał z domu, nie dawał pieniędzy na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 21 października 2013 roku (sygn. akt II K 197/13) Sąd Rejonowy w Bochni orzekając w ramach czynu zarzucanego oskarżonemu w akcie oskarżenia, uznał oskarżonego M. K. za winnego tego, że w okresie od 25 października 2011 r. do 16 czerwca 2012 r. w N. woj. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad osobą najbliższą – żoną K. K. w ten sposób, że bez powodu wszczywał awantury w domu w trakcie których poniżał ją, wyzywał słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, ograniczał kontakty towarzyskie i rodzinne, dokuczał jej i docinał, narzucał swój styl życia, wyrzucał z domu, kontrolował, zastraszał, nie dawał pieniędzy na zaspokojenie potrzeb rodziny, zaś w dniu 19 marca 2012 r. stosował wobec niej przemoc fizyczną poprzez przewrócenie na ziemię i wykręcenie głowy, to jest popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i za to na mocy powołanego przepisu wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 69 § 1 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności względem oskarżonego warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 2 lata, oddając oskarżonego w powyższym okresie pod dozór kuratora sądowego. Tymże wyrokiem na mocy art. 72 § 1 pkt 7b k.k. zobowiązano oskarżonego do opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną, położonego w N. przy ul. (...) w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku, a na art. 72 § 1a k.k. określono sposób kontaktu oskarżonego z pokrzywdzoną K. K. w ten sposób, iż począwszy od daty opuszczenia lokalu przez oskarżonego zakazano oskarżonemu osobistego kontaktowania się z pokrzywdzoną w miejscu jej zamieszkania położonym w N. przy ul. (...). Na mocy art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązano oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łżenia na utrzymanie członków rodziny. Tymże wyrokiem na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. H. kwotę 1416,96 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz na rzecz adw. M. B. kwotę 797,04 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżycielce posiłkowej K. K. z urzędu. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w całości na korzyść oskarżonego i zarzucając:

- 1). błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść poprzez przyjęcie, iż winę za zaistniałą sytuację ponosi tylko i wyłącznie oskarżony, a jego żona pozostaje jedynie ofiarą, gdy tymczasem to zachowania obu małżonków były przyczyną konfliktu, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w wymiarze kary;
- 2). obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez pominięcie i zdeprecjonowanie wyjaśnień oskarżonego, które prowadzi do błędu w ustaleniach faktycznych;
- 3). rażąco niewspółmierność kary, a w szczególności zastosowanego na mocy art. 72 § 1 pkt. 7b k.k. obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną, co jest środkiem szczególnie dotkliwym i wykraczającym ponad konieczność, jak również zakaz kontaktu z żoną w ich wspólnym domu;
- 4) brak spełnienia przez uzasadnienie wyroku wymogu sprawozdawczości określonej w art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k., wyrażony w wewnętrznej sprzeczności uzasadnienia, poprzez uznanie, iż oskarżony zabraniał żonie wyjazdu do rodziny i stwierdzenie, że pokrzywdzona kilkakrotnie do rodziny wyjeżdżała, a także wskazanie na str. 4, iż oskarżony ma złą opinię w sąsiedztwie, a następnie na str. 7, że relacjom sąsiedzkim nic nie można zarzucić, a także, że poza domem oskarżony był zupełnie inną osobą.

W związku z tymi zarzutami skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzutu z art. 207 § 1 k.k., ewentualnie o złagodzenie wymiaru kary oraz zdjęcie z oskarżonego obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną, a także zakaz kontaktu w miejscu zamieszkania pokrzywdzonej lub zmianę tych środków na mniej dolegliwe.

Sąd Okręgowy rozważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się częściowo zasadna w zakresie jakim kwestionowała nałożenie na oskarżonego niektórych ze środków probacyjnych. W pozostałym zakresie należy stwierdzić, iż wyrok Sądu Rejonowego odpowiada prawu.

Przechodząc zatem do poszczególnych zarzutów przedstawionych przez obrońcę oskarżonego – wskazać należy co następuje. Nie można zgodzić się z tym, by ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, które doprowadziły do uznania winy oskarżonego poczynione zostały w oparciu o nie odpowiadającą art. 7 k.p.k. ocenę dowodów. Podnoszone zresztą na tę okoliczność argumenty skarżącego ograniczały się do negacji stanowiska Sądu, zawierały pytania retoryczne, polemikę z ustaleniami i zaoferowaną oceną dowodów. Tymczasem obowiązkiem skarżącego było wykazanie jakich uchybień dopuścił się sąd meriti w zakresie zasad wiedzy - w szczególności logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego oceniając zebrany materiał dowodowy. Skarżący przeciwstawiając dowodom, na których oparł się Sąd orzekający występujące w sprawie dowody przeciwne (wyjaśnienia oskarżonego), nie wykazał, że to właśnie wersja przedstawiona przez oskarżonego oceniona w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, winna uzyskać walor wiarygodności, a dowody przeciwne tego waloru winny zostać pozbawione.

Sąd Rejonowy dokonał całościowej i wnikliwej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Materiał ten należy uznać za kompletny i nie wymagający uzupełnienia, a poczynione w oparciu o niego ustalenia faktyczne znajdują pełne uzasadnienie. W pierwszym rzędzie na realizację przez oskarżonego zarzucanego mu występku wskazują oczywiście zeznania pokrzywdzonej K. K., które to potwierdzają nade wszystko relacje osobowe takich świadków jak J. B., M. W., T. D., pracowników MOPS, czy też funkcjonariuszy policji. Z relacji tychże świadków, które to przecież zostały przedstawione przez Sąd I instancji wynika sposób zachowania oskarżonego i reakcja na zachowania oskarżonego ze strony tegoż małżonki. Nie jest zatem tak by oskarżony nie miał przewagi nad pokrzywdzoną – co przecież przedstawił na łamach uzasadnienia Sąd Rejonowy, a co oprócz zarzutu skarżący nie rozwija w treści apelacji, pomijając nade wszystko w tym aspekcie cechy osobowościowe K. K.. Skrytość jako cecha charakteru nie przeczy temu by o problemach małżeńskich innym nie opowiadać, relacjonować. Usprawiedliwianie zachowania oskarżonego tym, iż to on właśnie zarabiał, abstrahując w tym miejscu od tego co ustalił Sąd Rejonowy, iż niejednokrotnie pokrzywdzona pozyskiwała środki na zakupy od innych osób, była rozliczana przez oskarżonego – oczywiście nie było skuteczne. Również nie ma racji skarżący jakoby Sąd I instancji popadł w sprzeczność, eksponując jako jedną z form zachowań składających się na znęcanie nad pokrzywdzoną tego, iż ta miała być ograniczona w kontaktach przez oskarżonego z jej rodziną, a z rodziną się kontaktowała. Ograniczanie kontaktów to nie ich eliminacja. Nie jest również tak by Sąd Rejonowy popadł w sprzeczność w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, co do oceny oskarżonego w relacjach sąsiedzkich. Wbrew temu co sugeruje apelacja – w żadnym miejscu uzasadniania Sąd I instancji nie przedstawił by relacjom sąsiedzkim oskarżonego nie można było nic zarzucić, a tenże poza domem był całkiem inną osobą. Cytowany przez skarżącego fragment uzasadnienia wyroku w szyku zdania pomija ważką kwestię a mianowicie zamiast wyrazu „nic”, Sąd operuje sformułowaniem „wiele” – co oczywiście zmienia sens kwestionowanego fragmentu uzasadnienia – abstrahując nadto od tego, jaki wpływ na treść zaskarżonego wyroku miałyby mieć relacje sąsiedzka oskarżonego, skoro co pewne akty przemocy odbywały się w domu pod nieobecność osób postronnych.

Przechodząc w tym miejscu do dokonanej korekty wyroku w postępowaniu odwoławczym, a związanej z rezygnacją z orzeczonych przez Sąd Rejonowy niektórych ze środków probacyjnych – należy zważyć co następuje. Dobór środków probacyjnych ma charakter ściśle indywidualny – jest to oczywiste. Nadto ów ma charakter fakultatywny, tak by poprzez powyższe oddziaływać wychowawczo na oskarżonego (skazanego) przy założonej co oczywiste pozytywnej prognozie kryminologicznej. Nadto owe środki muszą być współmierne, tak by poprzez ich zastosowanie nie oddziaływać z nadmierną przesadą, by ta nie stanowiła dodatkowej dolegliwości dla oskarżonego (skazanego), dolegliwości której nie można by było pogodzić z racjonalizacją karaniami, stosowanej i sprawiedliwej represji. Ergo – zastosowane zobowiązania z art. 72 § 1 k.k. – mają mieć charakter i funkcje wychowawcze. Funkcja ochronna w analogicznej sytuacji wyrażona będzie poprzez środki karne (np. art. 41a § 1 k.k.). W rzeczonyj sprawie żadna ze stron nie domagała się by względem oskarżonego orzec środki (zobowiązania) probacyjne. Oczywiście nie jest to dla Sądu wiążące. Niemniej co znamienne, tak pokrzywdzona jak i jej pełnomocnik nie wnosili by względem oskarżonego

orzec obowiązek z art. 72 § 1 pkt. 7b k.k. Co więcej nie dostrzegając Sąd by konieczne było względem oskarżonego orzekanie paralelnego środka karnego określonego w art. 41a § 1 k.k., który to środek nie jest związany li tylko z okresem próby przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności a może mieć szerszy czasowo skutek. Tym samym mając na uwadze ciężące na oskarżonym zobowiązanie do utrzymania rodziny (wzmocnione poprzez wyartykułowanie tego obowiązku w zaskarżonym wyroku), którego ekspektatywa mogła by ulec osłabieniu z racji konieczności poszukiwania przez oskarżonego nowego lokum, niekonieczność orzekania dalszych zobowiązań probacyjnych – Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż uchylił ust. III i powiązany z nim ust. IV. Na marginesie należy zaznaczyć, iż obowiązek z art. 72 § 1a k.k. polega na określeniu sposobu kontaktu, a nie jego zakazu.

Mając powyższe na uwadze zaskarżony wyrok zmieniono w podanym wyżej zakresie – uznając, iż dostrzegalna po stronie oskarżonego pozytywna prognoza kryminologiczna wyrażona poprzez warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, wzmocniona kontrolą kuratora - da odpowiedź w okresie próby czy oskarżony skorzysta z danej mu szansy. Gdy tak się nie stanie – kara pozbawienia wolności zostanie zarządzona do wykonania.

Na rzecz obrońcy i pełnomocnika świadczących pomoc prawną dla oskarżonego i oskarżycielki posiłkowej z urzędu przyznano wynagrodzenie taryfowe, a oskarżonego zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.